

© *The Economist*

“**S**i el nostre partit ni tan sols sap com tractar les qüestions relatives a la seguretat alimentària, i continua sense saber com fer-ho, aleshores la gent preguntarà si som aptes per continuar governant la Xina”. D’aquesta manera va amonestar Xi Jinping els seus funcionaris el 2013, un any després d’haver assumit el lideratge del país. Va ser una declaració notable per al cap d’un partit comunista que sempre s’ha vantat de comptar amb el suport “del poble”. Això volia dir que Jinping havia entès en quina mesura les queixes sobre la incompetència i la corrupció oficials corrien el perill d’espantar-ho tot. Xi va assenyalar desenes de milers de funcionaris infractors i va encetar una guerra contra la corrupció d’una intensitat no vista des que el partit arribà al poder el 1949. Molts van pensar que tenia tota la raó.

Avui, però, la Xina està vivint el més gran escàndol de salut pública dels darrers anys. Vacunes provinents del mercat negre per valor de desenes de milions, caducades i inadecuadament refrigerades s’han venut a centres de salut governamentals, que al seu torn han guanyat molts diners venent-les als pacients.

La guerra anticorrupció de Xi en general ha importat poc a la gent normal i corrent. La seva vida –i salut–, no obstant, s’han vist assolades per la corrupció. Els darrers dies també s’han donat senyals de descontentament amb Xi entre les elits: els mitjans de comunicació oficials s’han queixat obertament sobre les restriccions en matèria d’informació: un destacat empresari l’ha atacat des del seu microblog, i un editor en cap ha dimitit indignat.

Xi ha acumulat més poder que qualsevol altre líder xinès des de Mao Zedong. Això li hauria d’haver permès fer el que volgués. Què és el que no va bé?

Falta de credibilitat

La veritat és que Xi només podia despertar hostilitat. Hi ha molts funcionaris

Compte amb el culte a Xi

Xi Jinping és més fort que els seus predecessors. Amb un poder que està fent molt de mal al país.

emprenyats perquè ha fet miques el pacte pel qual s'havien guiat, el qual pacte deia que podien omplir-se les butxaques sempre que la corrupció no fos flagrant i que fessin la feina ben feta.

Pero Xi també ha descobert que l'ansia de poder és abassegadora: no deixa espai per a gaire més. En tres anys i mig en el càrrec ha acumulat títols a una velocitat increïble. No sols és dirigent del partit, cap d'Estat i el comandant en cap dels exèrcits, sinó que també duu a cap la reforma, s'encarrega dels serveis de seguretat i de l'economia. De fet, la sacrosanta idea de lideratge "col·lectiu" del partit l'ha engedada a rodar. Xi Jinping és, com diu un analista, "president de Tot".

Al mateix temps, ha desobeït la prohibició del partit del culte a la personalitat,

introduïda el 1982 per evitar un episodi més com el de la bogeria maoista. Els mitjans de comunicació oficials van plens d'adulacions dedicades a l'"Oncle Xi" i la seva esposa, Peng Liyuan, una cantant de música folklorica a qui els aduladors anomenen "Mama Peng". Un vídeo, publicat al març, d'un ball que es diu "L'oncle Xi s'estima Mama Peng" ja ha estat vist més de 300.000 voltes. Segons la rumorologia més recent, Xi opina que se li n'ha anat tot una mica de les mans. Alguns dels vídeos més lla-goters, com ara "Orient torna a ser roig" (que compara Xi amb Mao), han manat que els esborressin d'internet.

Molts interpretarien això com un senyal que el culte a la personalitat és poca cosa més que una diversió inofensiva. Jinping no és pas Mao. La naturalesa tirànica d'aquest darrer i el seu amor a l'adulació van ser tan desmesurats que olímpicament va conduir el país a l'orgia de violència de la Revolució Cultural. Tot i que a alguns xinesos de més edat se'ls fiquin els pèls de punta davant una manera de fer política que evoca temps passats, res no fa pensar que Xina estigui al caire d'un altre horror com aquell.

Però Jinping no necessita ser tan extremat com Mao perquè la seva concentració de poders resulti nociva. De fet, ha lluitat contra la dissensió interna més despietadament encara del que ha lluitat contra la corrupció. Des dels foscos dies que seguiren les protestes de la plaça Tiananmen el 1989 no s'havia vist una repressió tan ferotge contra els crítics del partit. Elsensors d'internet han estat molt ocupats esborrant els missatges penjats en les xarxes socials per ciutadans indignats en resposta a l'escàndol de les vacunes. En alguns d'ells se li retreien a Xi les seves paraules de 2013 sobre l'aptitud del partit per governar. La policia també ha investigat l'aparició a començament de març d'una carta anònima en una web afiliada al Govern que instava Jinping a dimitir (allegant, entre altres infraccions, el culte a la personalitat i l'asfíxia dels mitjans de comunicació per part seva). Vora vint persones han sigut arrestades. Ara bé, en tenen per a una bona estona. Fins en aquestes circumstàncies els ciutadans contraataquen. Amb l'ajuda d'internet, per més bloquejat i censurat que sigui, les seves veus continuen fent-se sentir.

De liberal, res

No per més repressió i autobombo aconseguirà Jinping més seguretat ni ajudarà a l'estabilitat de Xina. Fa servir els investigadors més violents perquè s'encarreguin dels casos de corrupció. Però els interessa més ajustar comptes polítics que comprovar la correcta aplicació de les lleis. Això s'interposa en una bona administració, encara que només sigui perquè els funcionaris estan espantats de gastar diners no sigui que doni lloc a una investigació. Intimidant els mitjans de comunicació Xi va crear una premsa refractària a desafiar els funcionaris per mitjà de donar a conèixer el negoci de les sospitoses vacunes així que es va descobrir, com a mínim fa un any. Quan finalment aquests escàndols van sortir a la llum, es van convertir en una autèntica amenaça per a la credibilitat tant de Xi com del partit.

Jinping s'ha compromès a atorgar a les forces de mercat un "rol decisiu", i a ficar "el poder en una gàbia" instaurant l'Estat de dret. Però el cert és que ni està proporcionant prosperitat i llibertat al país, ni tranquil·litzant a la resta del món amb estabilitat. A l'exterior, l'ansietat que provoca és cada cop més gran: les seves mesures contundents per imposar el control al mar de la Xina Meridional el que han fet ha sigut arrossegar els països d'arreu d'Àsia al bàndol nord-americà.

Anteriorment en el mandat de Xi, els observadors s'havien preguntat si, un cop s'hagués imposat, es dedicaria a dur a terme les reformes que diu que desitja. Però cada volta són més minses les esperances que una gran embranzida reformista es materialitzi mai. Xi fa l'efecte que té poc temps per a la tasca -políticament incòmoda- de fer que el partit acati la llei, tancant empreses estatals deficitàries, o comportant canvis socials summament necessaris, com ara eliminant restriccions a l'accés dels migrants rurals a serveis públics urbans. La tasca de preservar el seu poder l'ocupa les vint-i-quatre hores.

En els 66 anys de règim comunista, les èpoques més turbulentes quasi sempre han sigut conseqüència de l'esclat de les tensions al si de l'elit. I la manera de governar de Jinping només serveix per atiar-les. Com més intenta combatre els enemics amb les seves tàctiques d'intimidació i força bruta, més probable és que se li multipliquin. ●

